

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 50/09-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. februára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. S. Š., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 20 C 243/1999 a Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 4 Co 426/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. S. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. januára 2009 doručená sťažnosť JUDr. S. Š., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu a na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 20 C 243/1999 a Krajským súdom

v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 4 Co 426/2005. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 20. januára 2009.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca podal 21. júna 1999 žalobu okresnému súdu proti žalovanému o ochranu autorských práv, k porušeniu ktorých malo dôjsť výrobou - zmenou nosiča z kinematografického diela jeho prepísaním na videokazety, ich následnou distribúciou prostredníctvom žalovaného, pričom žalovaný pri prepise diela použil slovenský dabing a nevyporiadal pritom oprávnené autorsko-právne nároky subjektov, ktoré dabing k celovečernému filmu „*Snehulienka a sedem trpaslíkov*“ vytvorili. Konanie bolo vedené okresným súdom pod sp. zn. 20 C 243/1999. Rozsudkom okresného súdu č. k. 20 C 243/1999-152 z 30. septembra 2004 v spojení s opravným uznesením č. k. 20 C 243/1999-162 z 12. januára 2005 bola žaloba zamietnutá a sťažovateľ bol zaviazaný na náhradu trov právneho zastúpenia žalovaného v sume 42 755 Sk. Okresný súd bol toho názoru, že vec treba posúdiť podľa zákona č. 35/1965 Zb. o literárnych, vedeckých a umeleckých dielach (autorský zákon) v znení neskorších predpisov. Keďže sťažovateľ podľa názoru okresného súdu nepreukázal, že na nahranie slovenskej verzie či realizáciu slovenského dabingu bola s ním uzavretá zmluva ako s režisérom výrobného štábu, nebolo ho ani možné považovať za aktívne legitimovaného. Ani žalovaného nebolo možné považovať za pasívne legitimovaného. Na základe odvolania sťažovateľa rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co 426/05-197 z 15. októbra 2008 bol rozsudok okresného súdu potvrdený. Podľa krajského súdu pôvodným nositeľom autorských práv filmového diela „*Snehulienka a sedem trpaslíkov*“ je zahraničná spoločnosť B., ktorá výlučne rozhodovala o jeho použití a ktorá ako poskytovateľ licencie uzavrela so žalovaným licenčnú zmluvu aj čo sa týka rozširovania videokaziet dabovaných do českého alebo slovenského jazyka, pričom zisk z tantiém získaných z predaja jej mal ako poskytovateľ licencie zaplatiť nadobúdateľ licencie. Sťažovateľa ako režiséra dabingu nebolo možné považovať za nositeľa práv na použitie filmového diela. Krajský súd vec na rozdiel od okresného súdu posúdil podľa zákona č. 383/1997 Z. z. Autorský zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa Colný zákon v znení neskorších predpisov.

Sťažovateľ vidí porušenie označených práv v troch skutočnostiach. Porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je dané jednak tým, že všeobecné súdy, ktoré nepovažovali žalovaného za pasívne legitimovaného, ho postupom podľa § 5 Občianskeho súdneho poriadku nepoučili o potrebe zmeny účastníka konania na strane žalovaného, ale tiež tým, že krajský súd posúdil vec z hmotnoprávneho hľadiska na základe iného právneho predpisu než okresný súd. Porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na súdne konanie v primeranej dobe podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vidí jednak v celkovej dobe trvania konania, ale tiež v postupe krajského súdu, keďže odvolacie konanie trvalo asi štyri roky.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 20 C 243/1999 a krajským súdom pod sp. zn. 4 Co 426/2005 s tým, aby boli rozsudky krajského súdu z 15. októbra 2008 a okresného súdu z 30. septembra 2004 zrušené a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Požaduje tiež primerané finančné zadost'učinenie vo výške 3 000 eur.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľ nepodal dovolanie proti rozsudku krajského súdu č. k. 4 Co 426/2005-197 z 15. októbra 2008.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

1. V súvislosti s namietaným porušením základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na konanie v primeranej dobe podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru treba sťažnosť v časti smerujúcej proti konaniu vedenému okresným súdom pod sp. zn. 20 C 243/1999 považovať za oneskorene podanú.

Vynesením rozsudku okresného súdu 30. septembra 2004 a jeho následným doručením možno tvrdené prieťahy v konaní vedenom okresným súdom považovať za

skončené. Keďže sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu až 20. januára 2009, stalo sa tak dávno po uplynutí zákonnej lehoty.

2. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na konanie v primeranej dobe podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 4 Co 426/2005, je sťažnosť zjavne neopodstatnená.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty (napr. I. ÚS 41/02). Tento účel spravidla nemožno dosiahnuť po právoplatnom skončení napadnutého konania. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Keďže sťažnosť bola podaná v čase, keď odvolacie konanie pred krajským súdom bolo už právoplatne ukončené, namietané porušenie označeného práva už netrvá, nemožno vysloviť porušenie označených práv, preto v tejto časti treba považovať sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.

3. Na prerokovanie a rozhodnutie tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 20 C 243/1999, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy,

ak o ochrane týchto práv nerozhodujú všeobecné súdy. Vzhľadom na to, že proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mal krajský súd v odvolacom konaní. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

4. Odlišná je situácia, pokiaľ ide o tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 4 Co 426/2005.

Námietku sťažovateľa, podľa ktorej všeobecné súdy pochybili, keď sťažovateľa postupom podľa § 5 Občianskeho súdneho poriadku nepoučili o potrebe vykonania zmeny na strane žalovaného, považuje ústavný súd za neprípustnú.

Z ustanovenia § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania bola postupom súdu odňatá možnosť konať vo veci.

Sťažovateľova námietka je vo svojej podstate námietkou v zmysle už citovaného ustanovenia. Znamená to, že sťažovateľ mal možnosť podať proti rozsudku krajského súdu dovolanie, čo však podľa zistenia ústavného súdu neurobil. Súčasne to znamená, že sťažovateľ nevyužil účinný opravný prostriedok, ktorý mu zákon dáva, a preto je sťažnosť v tejto časti neprípustná.

5. Ďalšiu námietku sťažovateľa, podľa ktorej krajský súd posúdil vec po hmotnoprávnej stránke na základe odlišného právneho predpisu než okresný súd, treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti

medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Všeobecné súdy nie sú v občianskom súdnom konaní viazané právnym posúdením, ktoré tvrdia účastníci konania, pretože daný skutkový stav majú oprávnenie posúdiť po hmotnoprávnej stránke aj odlišne. To isté sa vzťahuje aj na prípadnú rozdielnosť hmotnoprávneho posúdenia vecí v prvostupňovom konaní, resp. v odvolacom konaní. Znamená to, že odlišné hmotnoprávne posúdenie vecí krajským súdom v danom prípade samo osebe nemôže byť arbitrárne alebo zjavne nedôvodné, preto nemôže byť ani porušením označených práv podľa ústavy a dohovoru.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2009